

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відокремлений структурний підрозділ «Кілійський транспортний фаховий коледж
Державного університету інфраструктури та технологій»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ВСП «Кілійський
транспортний фаховий
коледж ДУІТ»

від «28» 04 2021 р.

№ 32-27-010/3

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
У ВСП «КІЛІЙСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ»**

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою

ВСП «Кілійський транспортний
фаховий коледж ДУІТ»

«03» 03 2021 р.

Протокол № 7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення забезпечує реалізацію здобувачами освіти ВСП «Кілійський транспортний фаховий коледж ДУІТ» (далі – Коледж) права на вибір навчальних дисциплін, передбаченого Законами України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту».

1.2. Це Положення регламентує процедуру:

- формування та доведення до відома здобувачів вищої та фахової передвищої освіти переліку навчальних дисциплін вільного вибору;
- здійснення вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін зі сформованого переліку;
- організації подальшого вивчення обраних дисциплін (формування мобільних груп).

1.3. Вибір навчальних дисциплін в обсязі, що складає не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП для здобувачів освітнього ступеня молодшого бакалавра, 10% – для здобувачів ОКР молодшого спеціаліста та ОПС фахового молодшого бакалавра.

1.4. Вибіркові навчальні дисципліни надають можливість здобувачу освіти:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- ознайомитися із сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої (освітньо-професійної) програми;
- здобути додаткові результати навчання в межах формування загальних та/або фахових компетентностей.

1.5. У навчальному плані кожної освітньої (освітньо-професійної) програми зазначають обсяги та семестр вивчення вибіркового дисциплін, а також Перелік вибіркового дисциплін, з якого вони обираються. При цьому здобувач має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітніх (освітньо-професійних) програм.

Перелік вибіркового дисциплін є систематизованим, анотованим переліком навчальних дисциплін, які відносяться до вибіркового складової освітньої програми.

До числа вибіркового освітніх компонентів можуть включатися також і практики.

1.6. Обов'язкові компоненти зазвичай містять нормативний зміст освітньої програми, що визначається освітнім стандартом, та є обов'язковими для вивчення здобувачами певної освітньої програми.

1.7. Вибіркові компоненти формуються випусковою цикловою комісією з метою надання можливостей здійснення поглибленої підготовки за певною освітньою

програмою, сприяння академічній мобільності здобувача освіти та задоволення його особистих інтересів, формування компетенцій здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.8. Результати вибору навчальних дисциплін зазначаються в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти і є обов'язковими для вивчення.

Індивідуальний навчальний план здобувача освіти – це документ, за яким навчається кожен здобувач освіти Коледжу протягом визначеної кількості років до набуття кваліфікації за певним освітнім рівнем.

Індивідуальний навчальний план здобувача розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі обов'язкові навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни., обрані здобувачем, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівці певного рівня вищої освіти, з урахуванням структурнологічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю, та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, державна атестація випускника).

У випадку обрання всіма членами академічної групи однакових вибірових дисциплін на навчальний рік, то робочий навчальний план відповідної освітньої програми прирівнюється до індивідуального навчального плану кожного здобувача освіти відповідної навчальної групи.

1.9. Дисципліни вільного вибору здобувача освіти представлені в навчальному плані відповідної освітньої програми переліком дисциплін, що є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю.

При цьому навчальним планом має бути передбачено на вибір не менше як у два рази більше дисциплін – у навчальному плані зазначається не менше чотирьох тощо).

1.10. Якщо здобувач освіти обирає дисципліну з іншого навчального плану, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни, та скласти відповідний підсумковий контроль, у тому числі екзамен, не зважаючи на кількість екзаменів, які передбачені навчальним планом його спеціальності в даному семестрі.

1.11. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить, як правило, 3,0 кредити ЄКТС (90 годин) для ОР молодшого бакалавра і 1,5 кредити ЄКТС (45 годин) для ОПС фахового молодшого бакалавра та ОКР молодшого спеціаліста.

2. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧЕМ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Обсяг та форми семестрового контролю вибірових навчальних дисциплін обумовлені відповідними освітніми (освітньо-професійними) програмами.

2.2. Основними критеріями для формування Переліку вибірових навчальних дисциплін є:

- затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі, напрямку наукових досліджень, попиту на відповідні компетентності на ринку праці тощо);
- кадрове забезпечення (практичний досвід у галузі, підвищення кваліфікації, відгуки здобувачів освіти щодо якості викладання);
- навчально-методичне забезпечення (робоча навчальна програма, силабус, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо);
- матеріально-технічне забезпечення (обладнання, програмне забезпечення для проведення лабораторних/практичних робіт, практикумів тощо).

2.4. Для здобувачів фахової передвищої освіти, що вступили на навчання:

- на основі базової загальної середньої освіти вивчення вибірових дисциплін розпочинається не раніше другого навчального року;
- на базі повної загальної (профільної) середньої освіти – у першому навчальному році.

2.5. Для здобувачів вищої освіти вивчення вибірових дисциплін розпочинається не раніше другого семестру.

2.6. У Переліку вибірових навчальних дисциплін надається короткий опис кожної навчальної дисципліни (анотація) та пропонується обсяг в кредитах ЄКТС, семестр вивчення.

2.7. Перелік вибірових навчальних дисциплін формується з навчальних планів освітніх (освітньо-професійних) програм попарно, переліком та блоком.

2.8. Здобувачу освіти пропонується реалізувати право шляхом:

- вибору з вибірової складової навчального плану освітньої (освітньо-професійної) програми, на якій студент навчається, переважно фахових дисциплін, що визначають спеціалізовану підготовку здобувача освіти в межах обраної освітньої (освітньо-професійної) програми, і спрямовані на поліпшення здатності до працевлаштування за обраним фахом. Якщо здобувач освіти обрав дисципліни зі спеціалізованого (профільованого) блоку (паketу), він має прослухати всі дисципліни, що включені до даного блоку (паketу);
- вибору навчальних дисциплін із запропонованого переліку, або будь-яких інших дисциплін із навчального плану іншої спеціальності, які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному семестрі (осінньому або весняному);
- вибору із блоку дисциплін навчального плану відповідної освітньої (освітньо-професійної) програми іншого освітнього рівня.

Необхідною умовою є погодження з директором коледжу (пункт 17 ст. 54 Закону України «Про фахову передвищу освіту»).

- вибору із блоку дисциплін навчального плану іншої освітньої (освітньо-професійної) програми того ж освітнього рівня.

2.9. Здобувачу освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору та запропоновано здійснити новий вибір у наступних випадках:

- якщо кількість здобувачів освіти, які обрали навчальну дисципліну чи блок (пакет) навчальних дисциплін, перевищує максимальну чисельність студентів у групі. У цьому випадку перевага в першу чергу надається здобувачам, які навчаються на тій самій освітній (освітньо-професійній) програмі, на тому ж відділенні, а в наступну чергу тим студентам, які зафіксували свій вибір раніше;
- якщо кількість здобувачів освіти, які здійснили одночасний вибір вказаної кількості дисциплін із пакету освітньої (освітньо-професійної) програми, на якій навчаються, є меншою за 50% чисельності групи за освітнім ступенем молодшого бакалавра, ОПС фахового молодшого бакалавра, ОКР молодшого спеціаліста;
- якщо кількість здобувачів освіти, які обрали одну дисципліну із переліку вільного вибору студента, є меншою ніж 50% чисельності групи;
- якщо наслідком вибору навчальної дисципліни є перевищення встановленого максимуму кількості навчальних дисциплін, які студент може опановувати одночасно та/або кількості підсумкових (семестрових) форм контролю.

2.10. У випадку, якщо здобувачу освіти відмовлено у здійсненому ним виборі із причини, позначених у пункті 2.9, йому надається можливість здійснити повторний вибір із переліку дисциплін, групи за якими попередньо сформовані на підставі заяв здобувачів.

2.11. Обрані здобувачем освіти навчальні дисципліни (блоки, пакети, переліки дисциплін) затверджуються заступником директора, за поданням завідувача відділення, на якому навчається студент, як невід’ємна складова індивідуального навчального плану студента. Невиконання будь-якої з позицій індивідуального навчального плану є академічною заборгованістю. Зміна студентом свого вибору після його затвердження та зміна обраних дисциплін (блоків, переліків дисциплін) після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається взагалі.

2.12. Якщо студент у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору навчальної дисциплін (блоку, переліків дисциплін), відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються за пропозиціями завідувача відділення і затверджуються заступником директора з навчально-

виховної роботи. Відмова студента виконувати сформований таким чином навчальний план призводить до виникнення академічної заборгованості.

2.13. За результатами реалізації права здобувача освіти на вільний вибір до його індивідуального навчального плану мають бути включені види навчального навантаження, сукупний (обов'язкової і вибіркової складової разом) обсяг яких (у кредитах ЄКТС) дозволяє зарахування виконання річного навчального плану (60 кредитів ЄКТС) і переведення на наступний курс або допуск до підсумкової атестації.

2.14. Сукупний обсяг обов'язкової і вибіркової складових індивідуального навчального плану здобувача освіти повинен відповідати вказаному в освітній (освітньо-професійній) програмі, за якою навчається студент.

3. ПОРЯДОК ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Процедурі вибору здобувачами навчальних дисциплін передують їх ознайомлення із порядком, термінами, особливостями запису на вивчення запропонованих навчальних дисциплін та з умовами формування навчальних груп для вивчення навчальних дисциплін з Переліку вибіркового дисциплін.

3.2. Терміни проведення процедури вибору навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного (для планування та організації освітнього процесу, його методичного і кадрового забезпечення) формування контингенту здобувачів освіти у групах.

3.3 Для здобувачів освіти, які вступили на навчання на перший курс, в яких вивчення навчальних дисциплін вільного вибору заплановано у першому навчальному році, вибір організовується до 1 вересня поточного року.

Студенти реалізують право вибору навчальних дисциплін (пакетів, блоків, переліку дисциплін) не раніше, ніж з другого року навчання, а саме в кінці семестру, який передують навчальному року, під час якого передбачене їх вивчення, за винятком обставин, описаних у абзаці першому пункту 3.3.

3.4 Процедура вибору студентами навчальних дисциплін включає наступні етапи:

- перший етап – ознайомлення здобувачів освіти із порядком, термінами та особливостями запису для формування груп щодо вивчення навчальних дисциплін вільного вибору;
- другий етап – ознайомлення здобувачів освіти із переліками дисциплін і блоків (пакетів) вибору, які пропонуються.

Ознайомлення відбувається шляхом розміщення на веб-сайті ВСП «Кілійський транспортний фаховий коледж ДУІТ» інформаційного пакету спеціальності (освітньої (освітньо-професійної) програми, навчальних планів, переліку

вибіркових дисциплін), шляхом організації зустрічей з викладачами, що викладають вибіркові дисципліни на освітніх (освітньо-професійних) програмах тощо.

- третій етап – запис здобувачів освіти на вивчення навчальних дисциплін (пакетів, блоків тощо) здійснюється відповідно до п.п. 3.3, шляхом подання заяв у паперовому вигляді на відповідному відділенні. Опрацювання поданих заяв на відділеннях, формування складу груп за обраними дисциплінами та подання директору для затвердження.

За результатами третього етапу здобувачам освіти, які здійснили вибір дисциплін, який не може бути задоволений з причин, перелічених у п.п. 2.9, повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити повторний вибір із переліків дисциплін, групи за якими попередньо сформовані на підставі заяв здобувачів (п.п. 2.10). Тривалість етапу не перевищує 5 робочих днів.

- четвертий етап – остаточне опрацювання заяв здобувачів освіти, прийняття рішень щодо здобувачів освіти, які не скористалися правом вільного вибору (п.п. 2.12), перевірка контингенту здобувачів освіти і формування груп.

Після перевірки і погодження обрані здобувачами освіти дисципліни вносяться до їх індивідуальних планів, а списки груп подаються на затвердження директору Коледжу.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Викладання вибіркових дисциплін здійснюється за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності Коледжу оперативно задовольнити потреби здобувачів освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраною спеціальністю.

3.2. Голови циклових комісій, що пропонують вибіркові дисципліни, забезпечують підготовку навчальних програм та робочих навчальних програм з дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркових дисциплін.

3.3. Циклові комісії, які забезпечують викладання вибіркових дисциплін, до 01 квітня кожного навчального року подають до навчальної частини список дисциплін, які пропонуються для вибору здобувачам освіти на наступний навчальний рік, робочі навчальні програми і короткі анотації цих дисциплін.

3.4. Перелік вибіркових дисциплін певної освітньої програми на наступний навчальний рік з анотаціями дисциплін розміщується на офіційному сайті Коледжу для можливості ознайомлення здобувачами освіти. Можуть організовуватися зустрічі з викладачами вибіркових дисциплін, для проведення ознайомчих лекцій та/або презентацій дисциплін.

- 3.5. Завідуючі відділеннями спільно з головами циклових комісій до 01 травня ознайомлюють здобувачів освіти із затвердженим педагогічною радою коледжу переліком вибіркового дисциплін та інформують студентів про особливості формування груп для вивчення вибіркового дисциплін на наступний навчальний рік.
- 3.6. Директором видається розпорядження щодо термінів проведення процедури вибору дисциплін.
- 3.7. Вибір дисциплін здобувачами освіти здійснюється шляхом подачі письмової заяви на ім'я директора до 25 травня поточного навчального року (додаток А).
- 3.8. Заяви зберігаються в Коледжі до закінчення навчального року, в якому викладаються відповідні дисципліни, після чого знищуються.
- 3.9. На підставі поданих заяв до 01 червня завідуючий відділенням формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та подає його директору Коледжу.
- 3.10. Якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась мінімальна кількість здобувачів освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 7 серпня 2002р. №450) «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів», то завідувач відділенням доводить до відома здобувачів освіти певні дисципліни, які не будуть вивчатись. Після цього здобувачі протягом тижня повинні обрати інші дисципліни (блок), з яких сформувалась (чи сформується) кількісно достатня академічна група.
- 3.11. Здобувач освіти, який не визначився з переліком вибіркового дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які навчальна частина вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.
- 3.12. Здобувач освіти в односторонньому порядку не може відмовитись від вибраного і затвердженого педагогічною радою Коледжу блоку дисциплін. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що здобувач освіти може бути відрахований з Коледжу.
- 3.13. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження груп і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року.
- 3.14. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркового дисциплін, інформація про вибірково дисципліни вноситься до індивідуального плану студента. З даного моменту вибірково дисципліна стає для здобувача освіти обов'язковою.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 4.1. У випадку поновлення, переведення студента, допуску до занять після завершення академічної відпустки або зарахування для здобуття освітнього

ступеня «молодший бакалавр», освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» із скороченим терміном навчання, можливе перезарахування вибіркового дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін із циклу вільного вибору (до 20 кредитів).

4.2. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови однакової кількості кредитів.

4.3. Зміни та доповнення до даного Положення схвалюються Педагогічною радою Коледжу та затверджуються наказом ДУІТ.

Форма заяви

Директору ВСП «КТФК ДУІТ»

Карадобрій Т.А.

Студента(ки) ___ курсу _____ групи

Освітній ступінь _____

Освітня програма _____

Спеціальність _____

Спеціалізація _____

_____ (ПІБ)

_____ (номер мобільного телефону)

ЗАЯВА

Прошу дозволити вивчати у 20___/20___ н.р. вибіркові дисципліни:

1. _____ з переліку
дисциплін навчального плану моєї освітньої програми\ освітньої програми*

2. _____ з переліку
дисциплін навчального плану моєї освітньої програми\ освітньої програми*

3. _____ з переліку
дисциплін навчального плану моєї освітньої програми\ освітньої програми*

4. _____ з переліку
дисциплін навчального плану моєї освітньої програми\ освітньої програми*

Дата

Підпис

* Підкреслити «моєї освітньої програми» або вказати назву, якщо дисципліна не є вибірковою для даної освітньої (освітньо-професійної) програми.